

Зд. УР 946/21.06.2017
ВЪРХOVNI KASACIONEN SUD

Дата на подаване: 21.06.2017

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.com

Изх. 833
Дата 20.06.2017 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХOVНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ИСКАНЕ

**ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ**

**за приемане на тълкувателно решение по
чл. 125 от Закона за съдебната власт**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание на чл. 125 от Закона за съдебната власт отправям настоящото искане за приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на ВКС.

Правните въпроси, обект на евентуалното тълкувателно решение, са от областта на гражданското, облигационното, търговско и административно право, съответно за приложимите процесуални правила в търговския и административен процеси. Те са свързани с тълкуването и прилагането на Закона за енергетиката (ЗЕ), Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ) и други подзаконови актове по приложението му, Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), Търговския закон (ТЗ), ГПК, АПК, ЗНА и пр.

В резултат на издаден незаконосъобразен индивидуален административен акт (ИАА) от ДКЕВР и последващата му отмяна по съдебен ред пред съдилищата в Република България са образувани стотици дела с практически еднакъв предмет на делото. Формираната съдебна практика засяга съдържанието на договорите за достъп (мрежова услуга) по чл. 84, ал. 2 от ЗЕ и чл. 11, т. 3 от ПТЕЕ и източника на задължението за заплащане на регулираните цени на достъп до електропреносните и електроразпределителните мрежи (мрежови услуги), сключвани между производителите и операторите на преносни и разпределителни мрежи. Предметът на спор по тези стотици дела обхваща произнасяне по правното значение на индивидуалните административните актове на ДКЕВР за определяне на пределна цена на услугата достъп до мрежови услуги, правното действие на тяхната отмяна и статута на заварените случаи на изпълнение на задълженията по договорите за достъп до мрежовите услуги.

Тази съдебна практика, илюстрирана от примерите в изложението, формира съдебни разрешения на неправилно тълкуване и приложение на закона и води до: 1) освобождаване на административните органи от отговорността им за постановяването и предварителното изпълнение на незаконосъобразни индивидуални административни актове(ИАА), 2) създаване на възможност за освобождаване на административните органи от законовото задължение да уредят правните последици от изпълнението на изпълнени унищожаеми ИАА и 3)установяване на гражданскоправни последици от съдебната отмяна на незаконосъобразен ИАА, които законът не предвижда и не могат да бъдат изведени по тълкувателен път. За постигането на този резултат способства некоректното интерпретиране(разширително и поправително) на понятието, съдържанието и границите на задължително тълкуване(пchl.290 ГПК), налагани от казуалните решения на ВКС, съобразно т.2 от ТР№ 1/2009 на ОСГТК, направено в опит да се унифицира очевидно непримирамо противоречивата съдебна практика до определен момент. Пряка правна последица е пренебрегването на разрешения, дадени под формата на задължително тълкувателно правило от предходни задължителни тълкувателни актове, като това на т.1 от ПП 1/1979 г. на ВС на РБ, чрез заличаване на разликата между началното отсъствие на основание и отпаднало основание.

Основните проблеми, които поставя практиката на Върховния касационен съд, са свързани с:

- а) основанието за плащане на цена за мрежова услуга по ЗЕ при наличието или липсата на сключен договор;
- б) приложението на режима на търговските сделки към правовотношенията по сделките с мрежови услуги по ЗЕ и вида на сделката;
- в) източникът на облигационното отношение за мрежова услуга - договор, смесен фактически състав или нещо друго;
- г) правното значение на отсъствието на елемент от договор или фактически състав - висяща недействителност, незавършен фактически състав или нещо друго;
- д) правното значение на отпадането с обратна сила на съществен елемент на фактическия състав на договор или смесен фактически състав, при договори или правоотношения с периодично и продължително изпълнение;
- е) правното значение на допуснатото по закон предварително изпълнение на решението на административния орган, последиците от което са настъпили в хода на приложението му до момента на отмяната(изпълнен индивидуален административен акт);
- ж) тълкуването и приложението на правните норми на правото на ЕС, което ЗЕ транспонира, по отношение на неуредените в ЗЕ въпроси - нарушения на правото на ЕС, свързани с прилагане на правото на собственост, както е закрепено в чл. 17 от Хартата за основните права на ЕС, с правилата на чл.47 от ХОГПЕС и с принципите за правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания и правилното прилагане на чл. 16, пар. 3 и 4 от Директива 2009/28/EО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/EО и 2003/30/EО.

Според разпоредбата на чл. 36а, ал. 2 от ЗЕ (в редакция към 2012 г.) ДКЕВР е административен орган, който има правото да определи чрез индивидуален административен акт (ИАА) пределни цени за всеки лицензиант за извършваните от него услуги, включващи и услугата „достъп до електроразпределителната мрежа“. Съгласно чл. 32, ал. 4 във вр. с чл. 30,

ал. 1, т. 13 от ЗЕ, ДКЕВР има право да определя временна цена на достъп до преносните и разпределителни мрежи. Член 104, ал. 1 от ЗЕ регламентира, че отношенията между операторите на преносна или разпределителна мрежа и ползвателите на тези мрежи за ползване на услугата „достъп до мрежата“ се „уреждат чрез сделка“. Правилото на ал. 3 на чл. 104 от ЗЕ препраща към подзаконов нормативен акт - Правилата за търговия с електрическа енергия (отм.) (ПТЕЕ), за регулиране на „реда, условията и съотношението при заплащане на цените по ал. 1“. Според чл. 26, ал. 1 от ПТЕЕ „мрежовите услуги се заплащат..., определени от ПТЕЕ и договорите по чл. 11, т. 1, 2 и 3 от ПТЕЕ. Член 36а, ал. 3 от ЗЕ задължава лицензианта да публикува на интернет страницата си „утвърдените пределни цени и цената по договорите с клиентите си“. Според императивната норма на чл. 13, ал. 9 (предишна ал. 7 към м. септември на 2012 г.) от ЗЕ на актовете на ДКЕВР е признато по силата на закона предварително изпълнение, а спирането на предварителното изпълнение по съдебен ред е обявено за недопустимо.

Правилото на чл. 60 от АПК урежда института и правните последици на допуснато и отменено предварително изпълнение на индивидуален административен акт, а това на чл. 105 от АПК регулира правните последици от отмяна или изменение на влязъл в сила ИАА.

Правилото на чл. 195 от АПК установява действието на отменително съдебно решение спрямо незаконосъобразен подзаконов нормативен административен акт, съответно чл. 177 от АПК урежда субективните предели на СПН на отменителното решение на съда. С нормата на чл. 301 от АПК се установява материално право на възстановяване на правното или фактическо положение преди изпълнението на отменения акт или право на обезщетение на онзи, който е претърпял вреди от приведен в изпълнение и последващо отменен ИАА и чие е задължението за това възстановяване.

Чл. 286 - 301 от ТЗ определят коя сделка е търговска и общите правила за сключване на търговския сделки, между които чл. 292 и чл. 301 от ТЗ - правилата за сключване на договор чрез бездействие. Нормата на чл. 299 ТЗ регламентира определянето на уговорки по договора от трети лица, а чл. 326 от ТЗ нормира правилата за определяне на цената по сделка за търговска продажба, когато тя не е уговорена между страните.

Член 55, ал. 1, изр. 3 от ЗЗД урежда режима на възстановяване на даденото при отпаднало основание. Член 88, ал. 1 от ЗЗД регламентира правните последици при разваляне на договори с продължително или периодично изпълнение.

Член 130 от ГПК установява служебно задължение на съда да върне исковата молба при констатирана недопустимост на предявения иск.

Тълкуването и прилагането на тези законови разпоредби при серията от съдебни спорове във връзка с отмененото от ВАС решение Ц-33/14.09.2012 г. на ДКЕВР се сблъска с очевидни трудности и причинява постановяването на противоречиви и неправилни съдебни решени. С цитираното решение на ДКЕВР, на осн. чл. 32, ал. 4 от ЗЕ са определени пределни временни цени на достъп до преносна и разпределителна мрежа, до които операторите и техните клиенти могат да определят договорните си цени при склучване на договорите за достъп. На решението, в качеството му на ИАА, е допуснато предварително изпълнение, а след съдебно оспорване то е отменено с окончателен съдебен акт на ВАС на 19.06.2013 г.

Фактите с право значение за всички съдебни спорове се свеждат до следното.

ДКЕВР като административен орган по чл. 30 от ЗЕ и на осн. чл. 32, ал. 4 от ЗЕ е приел на 14.09.2012 г. решение № Ц-33/2012 г., с което е определил за различните оператори на мрежи различни временни пределни цени за доставка на мрежови услуги по договорите с производителите на ВЕИ. Този ИАА е снабден със законоустановено от чл. 13, ал. 9 от ЗЕ предварително изпълнение по смисъла на чл. 60 от АПК с начална дата 18.09.2012 г. Част от операторите на мрежи са сключили договори на осн. чл. 104 от ЗЕ за достъп до мрежови услуги с производителите на ВЕИ при договорна цена на услугата, определена в границите на временните пределни цени, друга част от операторите са фактурирали на производителите определената от ДКЕВР пределна цена ежемесечно, без да подписват изричен договор (договор, склучен с конклudentни действия). Изискуемостта на цената на услугата настъпва ежемесечно и на базата на установените от решение Ц-33/2012 г. на ДКЕВР изходни данни. Тя е заплащана от производителите (с незначителни изключения) в сроковете и по реда на договорите за достъп или според съдържанието на фактурите. Решението Ц-33/2012 г. на ДКЕВР е отменено с влязло в сила решение на

ВАС на 19.06.2013 г. С решение Ц-6/13.03.2014 г. ДКЕВР определя окончателни цени, без да е определил временните цени, въпреки висящата административна процедура по определяне на временни цени за периода 18.09.2012 г. до 13.03.2014 г. или, алтернативно, за този от 19.06.2013 - 13.03.2014 г. Това решение също е отменено от ВАС с влязло в сила съдебно решение. Междувременно, с Решение № КМ-1/13.03.2014 г. ДКЕВР се самоосвобождава от отговорност за създадения ценови и регуляторен хаос и не предприема мерки за 1) определяне на нови временни цени, 2) възстановяване на положението преди неговото решение Ц-33/2012 г. и 3) обезщетяване на увредените от действията му лица.

Разрешенията по няколкото стотици съдебни спорове са разнообразни, своеобразно регионално хомогенизирани, част от тях влезли в сила (чл. 280, ал. 2 от ГПК). Широкият спектър от материални и процесуални проблеми, които се засягат с тях, е основанието да считаме наложително да бъдат сезирани с настоящата молба едновременно Гражданската и Търговската колегии на ВКС.

Не може да се приеме, че въпросът за темпоралното действие на съдебната отмяна на индивидуален административен акт, е основният и решаващ въпрос в споровете по искове с правно основание чл.55, ал.1, хипотеза 3 ЗЗД относно цената на мрежовите услуги по ЗЕ. Той би бил такъв само ако на решението на ДКЕВР, в качеството на индивидуален административен акт (ИАА), се признава пряко гражданско-правно (облигационно) действие - те да са източник на конкретно, ежемесечно задължение за заплащане на конкретна парична сума от едно лице на друго лице. Такъв извод никой от съставите по цитираните в приложението съдебни решения не е направил, а и не би могъл да направи. Причината е липса на законно основание и с оглед границите на материалната компетентност на ДКЕВР по ЗЕ - да определи пределна цена на мрежова услуга, в рамките на която страните да уgovарят свободно своите цени на договорите за мрежова услуга . Поради това липсата на противоречие в съдебната практика на ВКС по този „основен“ въпрос не може да се третира като основание за отказ да се установи и отстрани противоречието по отношение на другите въпроси с обуславящо значение за тези спорове, които имат основополагащо търговско-правно и гражданско-правно значение и разрешението им съществено се отклонява от съществуващите правила и практика.

Според правилата на юридическата логиката, правният въпрос за темпоралното действие на съдебната отмяна на индивидуален административен акт, колкото и основен да се разбира, може да има обуславящо значение единствено за първото по време решение № 212/23.12.2015 г. по т.д.№ 2956/2014 г. на ВКС, ТК, I- во т.о. Това се дължи на съдържанието на конкретния предмет на спора, процесуалното поведение на страните по него и границите на служебно и диспозитивно начало в гражданския процес. Отговорът на този въпрос, даден в цитираното решение, е задължителен - съгласно т.1 и т.2 от ТР № 1/2009 на ОСГТК и по арг. от т.2 на ТР 2/2010 на ОСГТК на ВКС- само в съдържателните граници на разрешението на конкретния въпрос и преките тълкувателни мотиви за обосноваването му. В този смисъл отговорът „Конститутивното действие на влязлото в сила решение на ВАС, с което решение № Ц-33/14.09.2012 г. на ДКЕВР за определянето на временни цени на достъп до електроразпреносните и електроразпределителните мрежи е било отменено, настъпва с обратна сила (ex tunc) очертава много точно границите на интерпретация. Той не може да бъде тълкуван контекстуално, разширително или поправително и би могъл да има правно значение единствено за преките правни последици на отмяна на индивидуален административен акт(в границите на административното правоотношение), без да се премине от интерпретация в импровизация. Той се отнася до конкретния казус-типовично извъндоговорно правоотношение, както е квалифицирано от съда, и не може да представлява задължителна практика за случаите на съществуващи договорни правоотношения или такива на смесените фактически състави. Точно обратното се е случило с решение № 155/11.01.2016 г. по т.д.№ 2611/2014 г. на ВКС, ТК, II т.о. и решение № 157/11.01.2016 г. по т.д.№ 3018/2014 г. на ВКС, ТК, II т.о., според които на същия въпрос за темпоралното действие на съдебната отмяна на ИАА и позовавайки се на задължителната сила на същия отговор съдът е пренесъл (разширил) границите на задължителния отговор и върху допустимостта на мерките по чл.32 ЗЕ за компенсация за поправяне на правните последици от действието на отменения индивидуален административен акт (ИАА). По последния правен въпрос не е допускано касационно производство и по него не може да се формира задължителната сила на решението по чл.290 от ГПК, но въпреки това отговорът на съда в тези случаи включва и подобен диспозитив (с тълкувателни мотиви).

Първото затруднение, довело до неправилната съдебна практика, е свързано с правната квалификация на решението Ц-33/2012 г. на ДКЕВР

като ИАА и правните последици от неговото постановяване и последваща отмяна. Част от съдилищата приемат, че то има качеството на административен акт, представляващ самостоятелен източник на облигационно задължение за страните по договор за достъп до преносна или разпределителна мрежа, който определя по императивен начин цената на достъп. Поради това приемат, че ИАА или определя пряко един от съществените елементи на сделката между страните по договора за достъп, или представлява прям (самостоятелен) източник на задължението за плащане, а с отмяната му с обратна сила отпада и задължението за заплащане на цена на достъп, независимо дали се приема като гражданскоправна последица на ИАА или като съществен елемент от сделката -Решение № 212/23.12.2015 г. по т. д. № 2956/2014 г. на ВКС, I т. о. В друга част от съдебните решения се приема, че задължението за заплащане на такса за достъп не възниква по силата на административния акт, а има за източник смесен фактически състав, в който има гражданскоправен (договор) и административен (ИАА) елементи. Без да се позовават на конкретна правна норма, тази група съдебни състави намират, че с отпадане на ИАА с обратна сила задължението за плащане на цена за достъп също отпада, независимо от уговореното в договора - Решение № 155/11.01.2016 г. по т. д. № 2611/2014 г. на ВКС, II т. о., Решение № 157/11.01.2016 г. по т. д. № 3018/2014 г. на ВКС, II т. о. Трета група съдебни състави приемат, че източник на задължението за заплащане на цената за достъп е договорът за достъп, а ИАА за определяне на пределните временни цени не е елемент от фактическия състав по възникване на облигационното договорно правоотношение, нито е елемент от смесен фактически състав, който да се проявява като единен източник на облигационното правоотношение или на задължението за заплащане на цена на достъп - в този смисъл са почти без изключение въззвините решения на Варненския окръжен и Варненския апелативен съд и част от решенията на Софийския градски съд.

Решението № 104/27.06.2016г. по т.д.№ 1610/2015 г. на ВКС, ТК, II т.о., позовавайки се на задължителната сила на цитираните горе три предходни решения на ВКС, се произнася по напълно различен правен въпрос - Когато размерът на едно парично задължение се определя от акт на държавен регуляторен орган и този акт бъде отменен подлежат ли на връщане паричните престации направени през срока на действие на акта, след като е отпаднало с обратна сила основанието за определяне на конкретния размер на тази престация и дали в тази хипотеза компенсацията

следва да става по реда на чл.32, ал.2, предл. последно от ЗЕ"? Идентично, в съдържателен план, е положението с решение № 126/16.08.2016 г. по т.д.№ 1592/2015 г. на ВКС, ТК, I т.о. Възможност отговор на този въпрос да се обоснове със задължителната сила на отговорите на предходните три решения за темпоралното действие на съдебната отмяна е абсолютно изключена логически.

Същите решения - решение № 212/23.12.2015 г. по т.д.№ 2956/2014 г. на ВКС, ТК, I- во т.о., решение № 155/11.01.2016 г. по т.д.№ 2611/2014 г. на ВКС, ТК, II т.о. и решение № 157/11.01.2016 г. по т.д.№ 3018/2014 г. на ВКС, ТК, II т.о., със същите правни отговори и тълкувателни мотиви, се ползват като основание за отговор и на трети правен въпрос - *за действието и правните последици на отмяната от ВАС на индивидуален административен акт, с който са определени, в резултат на нормативно заложена компетентност на ДКЕВР, временни ценни на достъп, дължими от производителите на електрическа енергия от възобновялени енергийни източници на операторите на електрическата мрежа?*. Това е правният въпрос, по който е допуснато касационното обжалване по т.д.№707/2015 г. и е очевидно различен в съдържателен план от въпроса за темпоралното действие на съдебната отмяна на ИАА.

В опит да се „преодолее“ разноречивите тълкуване и практика на съставите на ВКС и на тези на другите родово компетентни съдилища се прояви четвърто разрешение. То е допуснато по въпрос: *Дали с отмяната от съда на индивидуален административен акт, който по силата на закона подлежи на предварително изпълнение, отпадат с обратна сила всички негови последици, все едно, че не е съществувал в правния мир, съответно отпада ли с обратна сила правното основание за извършване на престатии произтичащи от отменения индивидуален административен акт?* Тук допускането отново се позовава на противоречие с цитираните решения : № 212/23.12.2015 г. по т. д. № 2956/2014 г. на ВКС; № 155/11.01.2016 г. по т. д. № 2611/2014 г. на ВКС, II т. о. и решение № 157/11.01.2016 г. по т. д. № 3018/2014 г. на ВКС, II т. о. Четвъртото разрешение е постановено по касационно дело № 3111/2015 г. на ВКС, ТК, 1-во т.о. и според него съдебната отмяна на ИАА, на който законът не признава преки гражданско- или търговскоправни последици, произвежда обратно действие и по отношение на търговскоправните отношения, възникнали между страни, независимо че не са негови адресати, а съдът не е властен да задължи административния орган да изпълни задълженията си „,

да предприеме компенсаторни мерки., или да уреди завареното положение с друг свой административен акт". В последното се поддържа също, че цената е „административно определян елемент" от фактическия състав на договора(съдържащ белези на търговска продажба). Това разрешение не обосновава значението на „административно определян"(в страдателен залог) и неговото правно значение - означава ли заместващ волята на страните акт(пряко действие на ИАА като елемент от ФС на договора, превръщащ го в смесен фактически състав) или акт, който не замества волята на страните, а те постигат съгласие за цената като съобразяват предложениета си с неговото съдържание.

Възможността с един и същ правен отговор на един и същ правен въпрос по решение № 212/23.12.2015 г. по т. д. № 2956/2014 г. на ВКС, I т. о., решение № 155/11.01.2016 г. по т. д. № 2611/2014 г. на ВКС, II т. о., решение № 157/11.01.2016 г. по т. д. № 3018/2014 г. на ВКС, II т. о. да се обосновават отговорите на други(по съдържание) правни въпроси не е спомената в закона и в съдържанието на ТР 1/2009 и 2/2010 г. на ОСГТК на ВКС.

Вторият проблем с неправилно разрешение е този за правните последици при отмяна на незаконосъобразен индивидуален административен акт. За сметка на почти единодушното разрешение, според което отмяната по съдебен ред на един ИАА произвежда действие ex tunc и по отношение на всички, съдилищата се разделят при решаване на въпроса за предметния обхват на обратното действие, и по-конкретно на възможността отмяната да засегне облигационните отношения, които са възникнали при предварителното изпълнение на ИАА по договор за достъп до мрежите. Едни съдебни състави приемат наличие на обратно действие, което превръща в правно нищо отменения ИАА, съответно, без да го дефинират изрично, начална липса на задължение за плащане на цена за достъп - Решение № 212/23.12.2015 г. по т. д. № 2956/2014 г. на ВКС, I т. о. Други приемат отсъствие на елемент от същественото съдържание на сделката, което би следвало да води до начална липса на сделка (незавършен фактически състав), но въпреки това уважават искове по чл. 55, ал. 1, изр. 3 от ЗЗД., а трети -отсъствие на пряко правно действие на отмяната на ИАА върху договорните отношения, които са създадени и погасени поради изпълнение при задължителното му действие в съответствие с изискванията на закона. Решенията на съдилищата от първите две групи не съобразяват спецификата на действието ex tunc при

отмяната или оттеглянето на един ИАА. Най-прецисно тази специфика е изразена в дефиниран вид от акад. П. Стайнов (П. Стайнов, Административно правосъдие, С, 1936, с. 622 и сл.), според който: „Когато Върх. адм. съд произнесе отмяната, админ. акт пада по отношение на всички, и то ex tunc - изначално; всички негови правни действия изчезват от издаването му насам; ще останат само неразрушимите материални последици от този адм. акт“. За конкретизиране на съдържанието на „неразрушимите материални последици“ акад. П. Стайнов препраща към материала за оттегляне на ИАА на стр. 505 от същия учебник, където изрично - стр. 505, абзац първи, изр. последно - определя: „**Така ще останат само неповратимите фактически положения, които на времето са били създадени добросъвестно и напълно съобразно с адм. акт по онова време**“. Това мнение засъдебната отмяна на изпълнен индивидуален административен акт (независимо дали доброволно или по силата на допуснато предварително изпълнение), се споделя от съдията от ВАС Ал. Еленков и безусловно от представители на науката. Тези принципи на административното правосъдие не са били поставяни под съмнение в никой момент от съществуването му насам и са последователно проведени в последващото законодателство, вкл. в нормите на чл. 301 от АПК, съответно в чл. 60, ал. 6, изр. поел. и чл. 105 от АПК, чл. 32, ал. 5 и чл. 51 от ЗАП - 1979 г. (отм.) или чл. 59 от ЗАП - 1970 г. (отм.), но са останали извън полезрението на решаващите състави от двете първи групи. Съдебни актове на първите две групи приемат за неоспоримо, че обратното действие на отмяната на един ИАА засяга и онези правоотношения, които са учредени, развили се и са погасени (поради надлежно изпълнение) през периода на законосъобразно действие на отменения ИАА. Точно обратното е законовото разрешение при допуснато предварително изпълнение, в който случай на административния орган е възложено да уреди последиците, т.е. няма преки правни последици, които да настъпват по силата на закона. Действащите правни норми, които регулират правните последици от отмяна на допуснато предварително изпълнение на ИАА, независимо дали е направено в производството по чл. 60, ал. 6 от АПК или в производство по оспорване на ИАА-чл. 301 от АПК, са оставени в решението от цитираната съдебна практика без коментар или тълкуването и прилагането им е отклонено с мотив за приложимост в други, различни от спорните, хипотези, без да се обосновава коя са тези хипотези. Недокрай издържано е и позоваването на аргумента „a contrario“ при обосноваване на тезата за обратното действие на отмяната на ИАА чрез ползване на изричното регулиране на правните последици от отмяна на нормативен

административен акт. За да е допустимо позоваването на този аргумент на формалната логика следва да има двузначност на акта на регулиране, допустимо само при изчерпателност на регулирането. Подобна изчерпателност АПК, по подобие на ЗАП - 1970 г. (отм.) и ЗАП -1979 г. (отм.), не предвижда.

Третият проблем е за правното естество на договорите за достъп до мрежови услуги по чл. 104 от ЗЕ. Част от съдебните състави - решение № 212/23.12.2015 г. по т. д. № 2956/2014 г. на ВКС, I т. о., приемат, че такива договори са непредставими като търговска сделка. Други, без да ги квалифицират, приемат, че договорите не са търговски, защото: а) цените са регулирани и на страните е отнета договорната автономия и б) операторите са монополисти и липсва конкуренция и пазар. Трети признават търговския характер и прилагат правилата на търговското право към сключването и изпълнението им. В зависимост от това част от съдилищата приемат наличие на договори, сключени с конcludентни действия, други - наличие на договори за периодично изпълнение, трети - наличие на договори, които са сключени при определени от трети лица клаузи или при неизпълнение на задължение на третото лице да определи цената. Доколкото всяко от горните разрешения предпоставя различно съдържание на крайния съден акт, постановяването на задължително тълкувателно правило би препятстввало последваща противоречива практика и би допринесло съществено за точното приложение на закона и развитие на правото.

Четвъртият съществен проблем е този за процесуалната допустимост на иск с право основание чл. 55, ал. 1, изр. 3 от ЗЗД от лице, което претендира връщане на даденото поради отпаднало договорно основание (договор за достъп като мрежова услуга) при липса на твърдение в исковата молба, че договорът е развален, унищожен или прекратен. Процесуалната легитимация на ищеца следва от правното му твърдение относно спорното право и когато той твърди, че претендира връщане на даденото по договор, но не твърди разваляне, унищожаване или прекратяване на този договор, искът му би следвало да бъде преценяван или като недопустим поради липса на право на иск, или като недопустим поради нередовно упражняване на правото на иск (нередовна искова молба). В съдебните решения на съдилищата, които приемат ИАА като елемент от съдържание на договора за мрежова услуга, както и тези, които квалифицират ИАА като елемент на ССФС, съвместимостта на действащ договор за достъп до мрежата (неотпаднало основание) и съдебна претенция с иск по чл. 55, ал. 1, изр. 3 от

ГПК за платено именно по този договор, изглежда допустима. Същевременно конкуренцията между договорна отговорност и отговорност за неоснователно обогатяване в хипотезите на чл. 55, ал. 1 от ЗД винаги е разрешавана в полза на договорната отговорност и актуалната практика на ВКС по граждански и търговски дела не прави изключение.

Петият проблем е свързан с обстоятелството, че без изключение при отговора на правните въпроси и в произнасянето си по същество съставите на Върховния касационен съд не съобразяват своите решения с приложимото право на ЕС. Прилагането на правото на ЕС, което е задължително и следва да бъде извършено служебно, засяга принципите и нормите, свързани с правото на собственост, както е закрепено в чл. 17 от Хартата за основните права на ЕС, с правилата на чл. 47 от ХОПЕС и с принципите за правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания и правилното прилагане на чл. 16, пар. 3 и 4 от Директива 2009/28/EU на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за настърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/EU и 2003/30/EU.

Съгласно чл. 17, пар. 1 Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата, ХОПЕС) всеки има право да се ползва от собствеността на имуществото, което е придобил законно, да го ползва, да се разпорежда с него и да го завещава, като никой не може да бъде лишен от своята собственост освен в обществена полза, в предвидените със закон случаи и условия и срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба. По силата на чл. 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз, Хартата има същата юридическа сила като Договора за Европейския съюз и Договора за функционирането на Европейския съюз.

Съгласно чл. 52, пар. 3 ХОПЕС, доколкото Хартата съдържа права, съответстващи на права, гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС, Конвенцията), техният смисъл и обхват са същите като дадените им от Конвенцията. В настоящия случай тази разпоредба е приложима, доколкото ЕКЗПЧОС защитава правото на собственост по силата на чл. 1 от Допълнителния протокол към нея.

Съгласно чл. 51, пар. 1 ХОПЕС, нейните разпоредби се отнасят до държавите членки единствено когато те прилагат правото на ЕС. В

настоящия случай ХОПЕС се прилага, тъй като националната уредба относно енергията от възобновяеми енергийни източници транспортира законодателството на ЕС относно насищаването на използването на такава енергия, прието във връзка с опазването на околната среда. В този смисъл националното законодателство, което се приема в изпълнение на Директива 2009/28/EО, следва да зачита правото на собственост в неговия обхват, както е установен в чл. 1 от Допълнителния протокол на ЕКЗПЧОС и чл. 17, пар. 1 ХОПЕС и както това право е тълкувано в практиката на Европейския съд по правата на човека и на Съда на Европейския съюз.

Съдът на ЕС приема, че предоставената от член 17 от Хартата защита на правото на собственост се отнася не до обикновени интереси или възможности от търговско естество, чиято несигурност се обуславя от самата същност на икономическата дейност, а до права с имуществена стойност, от които от гледна точка на правния ред възниква едно придобито правно положение, позволяващо самостоятелно упражняване на тези права от и в полза на техния носител (вж. решение по дело Sky Osterreich, C 283/11, EU:C:2013:28, т. 34, решение по дело Inuit Tapiriit Kanatami e.a. / Комисия, C-398/13 Р, т. 60).

От практиката на Европейския съд за правата на човека по член 1 от Протокол № 1 към ЕКПЧ (която е относима съгласно член 52, параграф 3 от Хартата) и на Съда на ЕС по чл. 17, пар. 1 ХОПЕС следва, че „притежания“ по смисъла на чл. 1 от Протокол 1 към ЕКПЧ могат да са съществуващите притежания или активи, включително вземания, по отношение на които жалбоподателят може да твърди, че има поне основателни очаквания, че ще бъдат реализирани (ЕСПЧ, Grazinger and Grazinger c/u Чешката република, № 39794/98 2002 - VII, Голяма камара). Дори бъдещият доход може да се смята за „собственост“, която би могла да се ползва от закрилата по този член от Конвенцията, само ако вече е бил спечелен, ако е бил обект на сигурно вземане или ако са налице особени обстоятелства, които могат да създадат у заинтересованото лице оправдани правни очаквания да получи имуществена стойност (вж. по-специално ЕСПЧ, Anheuser-Busch c/u Португалия, № 73049/01, 11 януари 2007 г., § 64 и 65, Malik c/u Обединено кралство, № 23780/08, 13 март 2012 г., § 93; СЕС, Inuit Tapiriit Kanatami e.a. / Комисия, C-398/13 Р, т. 61).

Съгласно чл. 52, параграф 1 ХОПЕС, всяко ограничаване на упражняването на закрепените в Хартата права трябва да бъде предвидено в

закон и да зачита основното съдържание на тези права. При спазване на принципа на пропорционалността ограниченията на правата могат да бъдат налагани само ако са необходими и ако действително отговарят на признати от ЕС цели от общ интерес или на необходимостта да се защитят правата и свободите на други хора. Съгласно установената съдебна практика, правото на собственост не е абсолютно, а трябва да се разглежда във връзка с функцията му в обществото. Следователно, могат да се налагат ограничения върху упражняването на правото на собственост, при условие че тези ограничения действително отговарят на преследваните от държавата членка, която прилага правото на ЕС, цели от общ интерес и не представляват по отношение на преследваната цел непропорционална и нетърпима намеса, която би могла да накърни самата същност на гарантираното по този начин право (решение по дело Schrader HS Kraftfutter, 265/87, т. 15; решение по дело Германия/Съвет, C 280/93, т. 78 и решение по дело Kadi и Al Barakaat International Foundation/Съвет и Комисия, C 402/05 Р и C 415/05 Р, т. 355, решение по дело Schindler Holding e.a. / Комисия, T-138/07, т. 189). Съгласно разпоредбата на чл. 17, пар. 1 ХОПЕС, подобно ограничаване върху правото на собственост може да се осъществи само срещу справедливо и своевременно обезщетение за понесената загуба.

Тези изисквания във връзка с правото на собственост следва да се преценяват и по повдигнатите спорове за платените временни цени за достъп, тъй като спрямо оператора на разпределителната мрежа платената цена за достъп би могла да представлява законен приход и в този смисъл да се яви законно придобито имущество по смисъла на чл. 17, пар. 1 ХОПЕС. То може да бъде ограничавано само в обществен интерес, в предвидените в закон случаи и срещу справедливо и своевременно обезщетение.

Наред с това, според постоянната практика на Съда на ЕС, принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания трябва да се спазват от институциите на Европейския съюз, но също така и от държавите членки при упражняване на правомощията, предоставени им от директивите на Съюза (решение по делата Gemeente Leusden и Holin Groep, C 487/01 и C 7/02, EU:C:2004:263, т. 57, решение по дело „Goed Wonen“, C 376/02, EU:C:2005:251, т. 32, решение по дело Elmeka NE, C 181/04 - C 183/04, EU:C:2006:563, т. 31, решение по дело Salomie и Oltean, C-183/14, т. 30).

От това по-конкретно следва, че националното законодателство по прилагането на правото на ЕС трябва да бъде сигурно и неговото прилагане предвидимо за правните субекти, а когато става дума за правна уредба, която може да доведе до финансови последици, това изискване за правна сигурност се налага с особена строгост, за да могат заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага (решение по дело Ирландия/Комисия, 325/85, EU:C:1987:546, т. 18, решение по дело Salomie и Oltean, C-183/14, т. 31).

Право да се позове на принципа за защита на оправданите правни очаквания има всеки правен субект, у когото национален орган е предизвикал основателни надежди с конкретни уверения, които му е дал (вж. в този смисъл решение по дело Europaisch Iranische Handelsbank/Съвет, C 585/13 P, EU:C:2015:145, т. 95, решение по дело Cabinet Medical Veterinar Dr. Tomoiaga Andrei, C-144/14, т. 43).

Относно преценката за спазване на принципа на правната сигурност в случаите, когато национална уредба променя правното положение на частноправен субект с обратно действие, Съдът на ЕС изисква да се анализира преследваната от правната промяна цел, като се зачитат оправданите правни очаквания на заинтересуваните лица. Заштата на оправданите правни очаквания е възможна, само ако публичните органи сами са създали предварително ситуация, която да породи такива очаквания. Съдът използва за критерий изискването стопанският оператор да е можел да предвиди приемането на мярката, която е засегнала неговите интереси. Само ако той не е могъл да предвиди приемането на тази мярка, той може да се позове на свои оправдани правни очаквания (решение по дело Gerekens и Procola, C-459/02, т. 24 и 29).

За да се иска защита на оправданите правни очаквания, следва да са налице три условия. Първо, националният орган трябва да е предоставил на заинтересованото лице конкретни, безусловни и непротиворечиви уверения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници. Второ, тези уверения трябва да са от естество да породят оправдано очакване в съзнанието на този, до когото са адресирани. Трето, дадените уверения трябва да бъдат съобразени с приложимите норми (решение по дело Deltafina/Комисия, T 12/06, Сб., EU:T:2011:441, т. 190, решение по делата Socitrel и Companhia Previdente / Комисия, T-413/10 и T-414/10, т. 174).

В светлината на тази задължителна съдебна практика въпросът за съответствието на възприетото в цитираните решения на ВКС разрешение с принципите за правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания, така както са изведени в практиката на Съда на ЕС. В качеството си на общи принципи на правото на ЕС, тези принципи са задължителни за държавите членки, когато прилагат правото на ЕС, какъвто е и конкретния случай, който засяга достъп до разпределителната мрежа на производител на електроенергия от възобновяем източник. При констатираното отсъствие на вътрешноправна уредба относно правните последици от допуснатото предварително изпълнение на индивидуалния административен акт след отмяната му, съдът е бил длъжен да тълкува съдържанието на тези правни последици в съответствие с тези общи принципи на правото на ЕС. Основният въпрос, който се поставя, е дали възприетият автоматизъм наруши тези принципи.

На първо място, следва да се има предвид, че разпределителните дружества се явяват трето добросъвестно лице по отношение спора относно отмяната на индивидуалния административен акт, който, по силата на закона, е допуснат до предварително изпълнение. Обратната сила на отмяната на предварителното изпълнение, както я тълкува ВКС, настъпва независимо от напълно законосъобразното и добросъвестно поведение на страните в правоотношението, без да съществува правна възможност и ефикасно средство за защита пред съд срещу този правен ефект.

На следващо място, по предположение администрацията е длъжна да издава законосъобразни административни актове. В конкретния случай, по отношение на решение Ц-33/2012 г. на ДКЕВР, самият законодател, като отчита значението на правната промяна, която настъпва с индивидуалния административен акт, урежда неговото предварително изпълнение. Както беше посочено, липсва изрична правна уредба, която да влече отмяна с обратна сила на последиците от допуснатото предварително изпълнение, която да е автоматично следствие от отмяната на индивидуалния административен акт. Няма как разпределителното дружество, действайки като разумен стопански оператор, да може предвиди приемането на мярката, която е засегнала неговите интереси. В конкретния случай тази мярка е придаването на обратно отменително действие на допуснатото предварително изпълнение. Видно от изложените аргументи в жалбата, нито от закона, нито от доктрината по административен процес, нито от практиката на Върховния административен съд може да се изведе аргумент,

че разпределителното дружество може да очаква да възстанови на производителя платената цена за достъп по периодично изпълнявания договор за достъп до мрежата. Такова задължение за възстановяване може да възникне само при евентуалното ангажиране на договорната отговорност на оператора при неизпълнение на неговите договорни задължения.

Не на последно място следва да се има предвид, че Директива 2009/28/EО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/EО и 2003/30/EО (Директивата) установява общата рамка за насърчаването на енергията от възобновяеми източници. С оглед на постигането на тази обща цел, чл. 16, параграф 3 от Директивата предвижда задължение за държавите членки да изискват от операторите на преносните и разпределителните системи да определят и да направят обществено достояние своите стандартни правила по отношение на разходите за свързване към мрежите. Тези правила следва да се основават на обективни, прозрачни и недискриминационни критерии, като отчитат всички разходи и приходи, които се отнасят до свързването на производители на електрическа енергия от възобновяеми източници към мрежите.

От друга страна, чл. 16, параграф 4 от Директивата допуска възможност, когато е уместно, операторите на преносната и разпределителната система да поемат изцяло или частично разходите за свързване към преносните и разпределителните мрежи.

Тези разпоредби на директивата са транспортирани в българското законодателство чрез Закона за енергетиката. Съгласно чл. 104, ал. 1 от Закона за енергетиката, ползвателите на съответната мрежа, с изключение на крайните клиенти, уреждат чрез сделка взаимоотношенията с оператора на електропреносната и/или електроразпределителната мрежа за ползване на мрежата, за достъп до мрежата и за преноса на количествата електрическа енергия, постъпили в мрежата или потребени от нея. От друга страна, съгласно чл. 84, ал. 2 от Закона за енергетиката, производителите на електрическа енергия са длъжни да сключат договори за достъп с оператора на електропреносната мрежа и/или с оператора на електроразпределителна мрежа, в които се уреждат правата и задълженията на страните във връзка с диспечирането, предоставянето на студен резерв и допълнителни услуги. Понятието за достъп до мрежата е изрично определено в § 1, т. 15 от

Допълнителните разпоредби на Закона за енергетиката и представлява правото за използване на преносната мрежа и/или разпределителните мрежи за пренос на електрическа енергия или природен газ срещу заплащане на цена и при условия, определени с наредба.

От анализа на транспортиращите национални разпоредби е видно, че договорите за достъп до разпределителната мрежа са уредени като възмездни, като срещу предоставянето на услугата „достъп до мрежата“ производителите на електроенергия от възобновяем източник заплащат съответната цена за достъп.

Основното правило, въведено с чл. 16, параграф 3 от Директивата, е свързано с отчитането на разходите и приходите въз основа на обективни, прозрачни и недискриминационни критерии при определянето на цените за достъп. От това следва, че срещу предоставянето на услугата „достъп до мрежата“ съответният производител заплаща определена цена, тоест че правоотношението между оператора на мрежата и производителя е възмездно. Тази идея за възмездния характер на правоотношението е последователно проведена в Закона за енергетиката (чл. 84, ал. 2, чл. 104, ал. 1 и § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби от закона за енергетиката).

В чл. 16, параграф 4 от Директивата е предвидено изключение от основното правило за възмездност при предоставяне на услугата, като операторите на разпределителната система могат да бъдат натоварени изцяло или частично с разходите за достъп. Това изключение от правилото се прилага, обаче, при две условия. От една страна, държавата членка трябва да прецени и да мотивира неговата „уместност“ с оглед на конкретните особености на националния пазар, а от друга страна - тя може да се възползва от изключението, като го предвиди изрично в националното законодателство при транспортирането на директивата. Такова изключение от възмездния характер на договора за достъп до мрежите не е предвидено в Закона за енергетиката и изобщо в българското законодателство.

При липсата на изрично законово правило, чрез което националният законодател да се възползва от изключението по чл. 16, параграф 4 от Директивата, не може да се приеме, че такава възможност може да бъде установена с индивидуален административен акт или чрез акт на съдебен орган.

Съгласно установената практика на Съда на ЕС, при транспонирането, което се изразява в приемането на законовите, подзаконовите и административните мерки, необходими за постигането на целения от директивата резултат, не винаги е необходимо приемането на законодателни актове, но административните актове, които могат да бъдат променяни според желанията на администрацията, не гарантират спазването на задължението за правилно транспониране (Решение по дело Комисия/Нидерландия, 96/81, ECLI:EU:C:1982:192; Решение по дело Комисия/Германия, 29/84, ECLI:EU:C:1985:229). Транспонирането във вътрешното право на дадена директива не изисква непременно формално и текстово възпроизвеждане на разпоредбите ѝ в изрична и конкретна законова или подзаконова разпоредба, като неговите цели могат да бъдат постигнати чрез една обща правна уредба, при условие че същата осигурява ефективно цялостното прилагане на директивата по достатъчно ясен и точен начин (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Гърция, C 214/98, Recueil, стр. I 9601, т. 49, Решение по дело Комисия/Франция, C 38/99, Recueil, стр. I 10941, т. 53 и Решение по дело Комисия/Люксембург, C 32/05, Recueil, стр. I 11323, т. 34).

Освен това, разпоредбите на директива, които се ползват с неоспорима задължителна сила, трябва да се транспонират с необходимата специфичност, точност и яснота, за да се спази изискването за правна сигурност, което налага, в случай че директивата цели учредяването на права по отношение на частноправни субекти, да се предостави възможност на ползыващите се лица да се запознаят с правата си в тяхната пълнота (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Франция, C 197/96, Recueil, стр. I 1489, т. 15, Решение по дело Комисия/Италия, C 207/96, Recueil, стр. I 6869, т. 26 и Решение по дело Комисия/Люксембург, C 32/05, Recueil, стр. I 11323, т. 34).

Не на последно място, директиви не могат да се транспонират само със съдебна практика (Решение по дело Комисия/Ирландия, C 427/07, Сборник, стр. I 6277, точки 93 и 94). Съдът на ЕС също така многократно е постановявал, че произтичащото от дадена директива задължение за държавите членки да постигнат предвидения в нея резултат, както и задължението им да предприемат всички необходими мерки, общи или специални, за да осигурят изпълнението на това задължение, тежи върху всички органи на държавите членки, включително върху съдебните органи в рамките на тяхната компетентност. Поради това, когато прилагат

националното право, националните юрисдикции, от които се изисква да го тълкуват, са длъжни да вземат предвид разпоредбите на това право и да приложат признатите от последното методи за тълкуване, за да могат, доколкото е възможно, да го тълкуват в светлината на текста и целите на директивата, за да постигнат предвидения от нея резултат и да съобразят по този начин член 288, трета алинея ДФЕС (Решение по дело Dl, C-441/14, ECLI:EU:C:2016:278, т. 30-31).

С оглед на тази съдебна практика, щом националният законодател не се е възползвал изрично от възможността да въведе изключението от възмездния характер на достъпа до разпределителната мрежа в националния транспортиращ акт, националните съдебни органи нямат правна възможност да прилагат подобно изключение в постановяваните от тях съдебни актове.

Във връзка с изложеното по-горе, отправям настоящото искане до Общото събрание на Гражданската и Търговската колегия на ВКС, които да се произнесат по следните правни въпроси:

1. Представлява ли индивидуалният административен акт на ДКЕВР (решение), постановено на осн. чл. 32, ал. 4 във вр. с чл. 30, ал. 1, т. 13 от ЗЕ, с който се определят пределни цени на мрежовите услуги по договорите за достъп до електроразпределителната мрежа:

а) самостоятелно аа) основание за плащане като ИАА с преки гражданскоправни последици или бб) самостоятелно основание за плащане на ежемесечно парично задължение за осигурен достъп до електроразпределителната мрежа по смисъла на чл. 55, ал. 1, изр. 3 от ЗЗД;

б) съществен елемент от договор за доставка на ежемесечна услуга - достъп до електроразпределителна мрежа, представляващ източник на облигационно правоотношение и на субективно задължение за плащане на договорна цена и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на административния акт като евентуален такъв елемент;

в) елемент от сложен смесен фактически състав (двуелементен ССФС) като единен източник на облигационни права и задължения, включващ договор за доставка на услугата достъп до мрежови услуги (гражданскоправен елемент) и ИАА по определяне на пределна цена

(административен елемент) и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на единия от елементите (административния) върху: аа) валидността, съдържанието и действието на другия елемент (договора); бб) изпълнението задължения от съдържанието на договора и вв) погасените поради изпълнение правоотношения?

г) условие (какво) за сключване на договор за доставка на услугата „достъп до мрежови услуги“ и какво е правното значение на отпадането с обратна сила на това условие за съществуването, валидността и съдържанието на сключените и изпълнени договори при наличието на това условие?

2. Представляват ли сделките по чл. 84, ал. 2 от ЗЕ, сключени при отсъствие на определени по реда на чл. 32 от ЗЕ цени или в отклонение от утвърдените с ИАА пределни цени:

а) нищожни сделки поради противоречие със закона по смисъла на чл. 26, ал. 1 от ЗЗД или на друго основание (какво), ако са сключени при: аа) цени, по-ниски или равни на определените пределни цени, бб) цени, повисоки от определените пределни цени и вв) свободно избрани от страните цени, без наличие на определена по реда на ЗЕ пределна цена (поради бездействие или нищожност на ИАА);

б) частично нищожни по отношение на уговорката за цена сделки, чито елемент от същественото съдържание може да се замести от аа) ИАА за определяне на пределна цена или бб) от определената с ИАА пределна цена;

в) сделки при незавършен фактически състав.

3. Има ли преобразуващо действие отмяната на допуснат до предварително изпълнение ИАА, изразяващо се в преуреждане с обратна сила на валидността, законосъобразността и правните последици на:

а) правните действия и дължими престации, осъществени в периода на предварителното му изпълнение, ако му се признава качеството на самостоятелен източник на гражданскоправни последици (непосредствен източник на задължение за плащане),

б) правомерно възникналите и погасили се поради изпълнение облигационни отношения в периода на предварителното му изпълнение,

в) основанието на възникналите и погасени поради изпълнение граждansки правоотношения в периода на предварителното изпълнение,

г) основанието за извършените престации в хода на предварителното изпълнение и осъществяване на същите граждански правоотношения и

д) по отношение на договорите с периодично или продължително изпълнение, заварени от акта на отмяна?

4. Търговска или гражданска сделка е договорът за доставка на мрежови услуги, сключен на основание чл. 104 от ЗЕ? Приложими ли са към него правилата на търговските сделки по чл. 286 - 301 от ТЗ и в частност тези на чл. 292 и чл. 301 от ТЗ? Представляват ли договорите за мрежови услуги договори с продължително или периодично изпълнение и дължи ли се връщането на даденото по тях при отпадане на основанието, ако са договори за периодично изпълнение?

5. Разполага ли с процесуална легитимация за предявяване на иск за връщане на дадено на отпаднало договорно основание (чл. 55, ал. 1, хипотеза 3-та от ЗЗД) лице, което към момента на предявяване на иска е обвързано от действието на договора, основание за престацията (даването, чието връщане се претендира)? Прилагат ли се правилата на т. 1 от ПП 1/1979 г. на ВС на РБ към договорите по чл. 104 от ЗЕ, които не са прекратени към момента на предявяване на иска с правно основание чл. 55, ал. 1, изр. 3 от ЗЗД?

6. Допустимо ли е съгласно чл. 16, параграф 3 от Директива 2009/28/EО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/EО и 2003/30/EО операторите на разпределителната система да поемат, изцяло или частично, разходите за достъп до електроразпределителната мрежа, в случай че при транспортирането на директивата националният законодател не е предвидил изключението, установено в чл. 16, параграф 4 от същата Директива?

7. Платената цена за достъп до разпределителната мрежа, в хипотезата, при която цената за достъп е определена от ДКЕВР/КЕВР с индивидуален административен акт с допуснато предварително изпълнение, и този индивидуален административен акт в последствие е отменен с влязло в сила съдебно решение, представлява ли законно придобит доход чл. 17, пар. 1 от Хартата на основните права на ЕС на оператор на разпределителна система по смисъла на Директива 2009/28/EО на Европейския парламент и Съвета?

8. Допускат ли принципите на правна сигурност и защита на оправданите правни очаквания отмяната на индивидуален административен акт, чието предварително действие е допуснато по силата на закона, с който се определят временни цени за достъп до електроразпределителната система, автоматично да води до отмяната на последиците на допуснатото предварително изпълнение, изразяващи се в придобити на законно основание цени за достъп до разпределителната мрежа от страна на оператора на мрежата?

9. Представлява ли допуснато по силата на закона предварително изпълнение на невлязъл в сила индивидуален административен акт, с който се определят временни пределни цени за достъп до електроразпределителната система, конкретно, безусловно и непротиворечно уверение, произтичащо от достоверен и оправомощен източник, което да породи оправдано правно очакване у оператор на електроразпределителна система по смисъла на Директива 2009/28/EО на Европейския парламент и Съвета да получи договорената цена за достъп до тази система?

Приложение: Списък с примерни дела на производство и част от делата с влезли в сила решения, които илюстрират противоречивото и неправилно тълкуване на закона от съдилищата.

Решение от 19.07.2016 г. по в.гр.д. №14086/2015 г. на СГС, /в сила/, с което е потвърдено Решение по гр.д. №53144/2014 г. на СРС за отхвърляне на исковете;

Решение от 08.03.2016 г. по в.гр.д. №11999/2015 г. на СГС, /в сила/, с което е отменено Решение по гр.д. №32093/2014 г. на СРС и са отхвърлени исковете;

Решение от 04.12.2015 г. по в.гр.д. №12946/2015 г. на СГС, /в сила/, с което е потвърдено Решение по гр.д. №№49778/2014 г. на СРС, 71-ти състав;

Решение от 16.11.2015 г. по в.гр.д. №8059/2015 г. на СГС, /в сила/, с което е потвърдено Решение от 24.07.2015 г. по гр.д. №49778/2014 г. на СРС, 71-ти състав;

Решение от 05.03.2015 г. по в.гр.д. №11899/2014 г. на СГС, /в сила/, с което е отменено решение от 10.03.2014 г. по гр.д. №49678/2012 г. на СРС;

Решение №1938 от 17.12.2014 г. по в. гр. д. № 2412/2014 г. на ВОС, ГО, с което е отменено Решение № 3021/06.06.2014 г., постановено по гр. д. № 393/2014 г. по описа на ВРС, с което е отменено и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение от 16.03.2015 г. по в. гр. дело № 3/2015 г. на ВОС, с което е отменено Решение на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение №750 от 20.04.2015 г. по в. гр. д. № 260/2015 г. на ВОС, ГО, II с-в, с което е отменено Решение № 5230/10.11.2014 г., постановено по гр. д. № 9519/2014 г. по описа на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение №1026 от 26.05.2015 г. по в. гр. д. № 850/2015 г. на ВОС, ГО, с което е отменено Решение № 6116/18.12.2014 г., постановено по гр. д. № 2932/2014 г. по описа на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение № 356 от 27.02.2015 г. по в.гр.д. № 3020/2014 г. на Окръжен съд - Варна, с което и отменено Решение № 4549/08.10.2014 г., постановено по гр. д. № 3020/2014 г. по описа на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение №1015 от 25.05.2015 г. по в.гр. д. № 363/2015 г. на ВОС, ГО, V с-в, с което е отменено Решение № 3328/25.06.2014 г., постановено по гр. д. №

18802/2013 г. по описа на ВРС, XXXI състав и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение №469 от 16.03.2015 г. по в. гр. дело № 3001/2014 г. на Варненския ОС /ВОС/, с което е отменено Решение от 08.10.2014 г. по гр. д. № 2931/2014 г. по описа на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение №1438 от 27.07.2015 г. по в.гр.д. № 1483/2015 г. на ВОС, ГО, V състав, с което е отменено Решение № 3170/12.06.2014 г. по гр. д. № 394/2014 г. по описа на ВРС, /в сила/;

Решение № 132 от 29.01.2015 г. по в.гр.д. № 2768/2014 г. на Окръжен съд - Варна, с което е отменено Решение № 4450/30.09.2014 г., постановено по гр. д. № 8081/2014 г. по описа на ВРС и са отхвърлени осъдителните искове, /в сила/;

Решение № 27 от 09.01.2015 г. по в.гр.д. № 2549/2014 г. на ОС Варна, с което е отменено Решение № 3593 от 09.07.2014 г. по гр. дело № 2928/2014 г. на ВРС и са отхвърлени исковете /в сила/;

Решение №1476 от 24.07.2015 г. по в.гр.д. № 1520/2015 г. на ВОС, ГО, с което е потвърдено Решение по гр. д. № 12710/2014 г. по описа на ВРС за отхвърляне на исковете /в сила/;

Решение №964 от 12.12.2015 г. по в.гр.д. № 1599/2015 г. на ВОС, с което е потвърдено Решение по № 3364/27.07.2015 г. на ВРС по гр.д. № 15988/2014 г. за отхвърляне на исковете /в сила/;

Решение от 12.2015 г. по в.гр.д. № 1692/2015 г. на ВОС, ГО, с което е отменено Решение на ВРС по гр. д. № 17281/2013 г. и са отхвърлени исковете на производител, /в сила/;

Решение № 769 от 22.10.2015 г. по в.гр.д. № 1228/2015 г. на ОС Варна, с което е отменено Решение по гр. д. №6825/2014 г. на ВРС и са отхвърлени исковете /в сила/;

Решение №1694 от 30.10.2015 г. по в.гр.д. № 1551/2015 г. на ОС Пловдив , с което е отменено Решение по гр.д.№10569/2014 г. на ПРС и са отхвърлени исковете /в сила/.

Решение № 1618 от 12.11.2014 г. по в. гр. д. № 2206/2014 г. на Окръжен Съд - Варна, с което е потвърдено Решение по № 3471/03.07.2014 г. на ВРС по гр.д. № 392/2014 г. за отхвърляне на исковете на производител, /в сила/.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА

